UNIVERSITETET I BERGEN
Det medisinsk - odontologiske fakultet

Styresak: 27/17

Sak nr.: 16/4966

Møte: 29.03.2017

Økonomirapport februar 2017

Grunnlagsdokumenter i saken

a) Fakultetsstyresak 114/16: Budsjett 2017 - forslag til fordeling.
b) Fakultetsstyresak 5/17: Årsregnskap 2016.
c) Økonomirapport pr februar 2017 (vedlegg)
d) Ekstern finansiering – utvikling (vedlegg)

Hva saken gjelder

Denne saken gjør rede for;

- Økonomistatus pr februar 2017
- Årsprognose for grunnbevilgning og eksternt finansiert virksomhet.
- Utvikling i eksternt finansiert virksomhet

Sammendrag

Totaløkonomien

Kostnadskontrollen ved fakultetet i starten av året vurderes som god. Avvikene skyldes i hovedsak periodiseringsavvik ved at kostnader er regnskapsført tidligere enn budsjettert (investeringer) og noen forskutteringer. Den eksterne aktiviteten er lavere enn forventet og dette vil følges opp nærmere ut over i året.

Prognosen for overføring i grunnbevilgningen til 2017 er satt til 15 millioner kroner, og prognosen for eksternt finansiert prosjektaktivitet er satt til 235 millioner kroner som er likt årsbudsjettet.

Grunnbevilgning

Styringsmålet er en positiv overføring til 2018 på 15 millioner kroner som er likt overføringen fra 2016 til 2017. Det er for tidlig på året å si noe konkret om hvordan sammensetningen mellom øremerkede og annuumsoverføringer kommer til å være.

Pr februar har fakultetet et overskudd på 38,8 millioner kroner som er 0,9 millioner lavere enn budsjettert.

Eksternt finansiert virksomhet

Den eksterne aktiviteten er lavere enn forventet, hovedsakelig for NFR- og EU-aktivitet. Så langt er det ingen signaler på at aktiviteten for hele 2017 blir lavere enn forventet og avvikene pr februar er mer av teknisk karakter.

Ekstern aktivitet

I vedlegg er det gitt en fremstilling av utviklingen av de eksterne aktiviteten ved fakultetet både i kroner og årsverk. Det er viktig å opprettholde et høyt og stabilt nivå på eksterne bidrag til forskningen og det vurderes fortløpende tiltak for å tilrettelegge for gode rammebetingelser for forskning.

Med en årlig aktivitet på rundt 250 millioner kroner og mer enn 250 personer lønnet direkte av eksterne midler, finansierer eksterne bidrag store deler av vår forskning. Eksterne midler tildeles ofte for perioder fra 1

til 4 år og dette er en kort tidshorisont både for forskning og ansettelsesforhold. God forskning bygges over tid og videre utvikling er avhengig at vi klarer å holde et høyt nivå på ekstern finansiering i lang tid framover.

Det forventes ikke at grunnbevilgningen øker i årene fremover. Vårt fakultet har en ambisjon om mer og bedre forskning og da må vi søke mer eksterne bidrag. Det er nødvendig å utnytte de samlede ressursene ved fakultetet best mulig, slik at vi kan påta oss mer prosjektfinansiering i årene framover. Utvikling av en helhetstenkning for grunnbevilgning og ekstern finansiering, koblet med langsiktig planlegging, er nøkkelen for å få dette til.

Tema i økonomirapportene til fakultetsstyret

Følgende tema er planlagt i økonomirapportene til møtene i fakultetsstyret i løpet av 2017. Temaene gir fakultetsstyret bedre oversikt og forståelse av ulike områder i økonomien vår.

Mars - eksternt finansiert virksomhet (BOA)
April - årsverksanalyse
Mai - langtidsbudsjett og forventninger framover i tid
Juni - Instituttøkonomien

September - økonomimodell og presentasjon av økonomien for nytt fakultetsstyre
Oktober - instituttøkonomien
November - årsverksanalyse
Desember - budsjettfordeling

Fakultetsstyret inviteres til å diskutere tema og innhold på styresakene i møtet.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar økonomirapport pr februar 2017 til orientering.

Inger Hjeldnes Senneseth
Fakultetsdirektør

Ørjan Hauge
Assisterende fakultetsdirektør

Vedlegg:
- Økonomirapport pr. februar 2017
- Eksternt finansiert aktivitet (BOA)

21.03.2017 Beathe Bjørneberg, Ørjan Hauge

Sak 27/17 VEDLEGG 1 fakultetsstyremøte 29. mars 2017

UNIVERSITETET I BERGEN
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Økonomirapport MOF februar 2017

Grunnbevilgningen (GB)

Etter to måneder i 2017, har fakultetet et negativt avvik på 0,9 millioner kroner. Avvikene er relativt sett små, og så tidlig i året er det usikkert med utviklingen fremover.

De enkelte elementene i resultatet gjennomgås nedenfor.

Tabell 1: Regnskap pr februar 2017 (tall i hele 1 000)

GB (tall i 1000)	Årsbudsjett	Budsj hittil i år	Regn hittil i år	Avvik	Avvik %	Regnskap hittil i fjor	Endring siste år
Inntekter	*690 515*	*137 781*	*138 614*	*832*	*0,6 %*	127 640	*9 %*
Utstyr og varekjøp	25 191	2 115	1 340	775	36,6 %	2 771	52 %
Lønn	512 472	90 765	88 426	2 339	2,6 %	84 497	-5 %
Andre driftskostn	92 791	8 815	9 328	-513	-5,8 %	8 747	-7 %
Internhandel	60 038	11 271	15 652	-4 381	-38,9 %	11 018	-42 %
Sum kostn	*690 492*	*112 966*	*114 746*	*-1 780*	*-1,6 %*	*107 033*	*-7 %*
Driftsresultat	***24***	***24 815***	***23 867***	***-948***		***20 607***	***16 %***
Overføringer fra året før	14 976	14 976	14 975	-2		20 937	
Resultat	15 000	39 792	38 842	-950		41 544	

Inntektene pr februar er 0,8 millioner kroner høyere enn budsjettert. Det er instituttinntektene som er høyere enn budsjettert. Enkelte kjernefasiliteter har høyere inntekter enn forventet, men dette kan endre seg gjennom året.

Inntektene har økt betydelig fra i fjor fordi:

- Ny virksomhet ved overføring til oss for Globale samfunnsutfordringer
- Helårseffekt for midler til verdensledende forskere.
- Fakultetet har økte resultatinntekter fra kunnskapsdepartementet som følge av gode resultater og endring modell fra KD.

Utstyr og varekjøp: Det er pr februar kjøpt varer og utstyr for til sammen 1,3 millioner kroner. Det er 0,8 millioner kroner mindre enn budsjettert som er periodiseringsavvik og utstyrskjøpene vil komme senere i år.

Lønnskostnadene pr februar er 88,4 millioner kroner. Det er 2,3 millioner mindre enn budsjettert, men 3,9 millioner kroner (5%) høyere enn på samme tid i fjor. Generelt er det lavere personalkostnader enn budsjett på de fleste enheter. Det største positive avviket er på rekrutteringsstillinger hvor en del av tilsettingene har hatt oppstart noe senere enn forutsatt.

Andre driftskostnader er 9,3 millioner kroner ved utgangen av februar. Det er 0,5 millioner mer enn budsjett og skyldes i hovedsak periodiseringsavvik, det vil si at kostnadene kommer seinere i år.

Netto **internhandel** (interne inntekter og interne kostnader) er 5,6 millioner kroner ved utgangen av februar. Dette skyldes i hovedsak at det er regnskapsført mindre interne inntekter enn budsjett. Vi kan så tidlig i året ikke se at det har en annen årsak enn periodiseringsavvik, det vil si at inntektene kommer seinere i år.

Avskrivningsinntekter (motpart 81) pr februar er 3,9 millioner kroner. Det er litt lavere enn forventet. Pr nå er det gjort få store investeringer, men arbeides med å få på plass flere store investeringer gjennom året. Det er ofte vanskelig å forutse når disse kommer.

Bidrags- og oppdragsaktivitet

Pr februar er den eksterne aktiviteten 27,3 millioner kroner. Det er 11,0 millioner lavere enn budsjett og 7,1 millioner lavere enn på samme tid i fjor. Den vesentlig delen av dette avviket skyldes aktivitet (7,7 millioner kroner) helt på slutten av fjoråret hvor det ble gjort en avsetning for kostnadene, men så langt i år er ikke regningen betalt. Det forventes at etterslepet i hovedsak vil ta seg inn i løpet av de neste månedene.

Tabell 4: BOA pr februar 2017 (tall i hele 1 000)

BOA (tall i 1000)	Årsbudsjett	Budsj hittil i år	Regn hittil i år	Avvik	Regnskap hittil i fjor	Endring siste år
Oppdragsaktivitet	4 300	629	597	-33	533	63
NFR - bidragsaktivitet*	109 700	18 607	14 456	-4 151	14 110	346
EU - bidragsaktivitet	13 300	2 070	1 625	-445	1 604	21
Annen bidragsaktivitet	107 700	16 929	10 602	-6 327	18 161	-7 559
Sum BOA	***235 000***	***38 235***	***27 279***	***-10 956***	***34 408***	***-7 129***

Oppdragsaktiviteten er 0,6 millioner kroner pr februar. Det er som forventet og på samme nivå som i fjor. Det er i hovedsak IGS som har oppdragsaktivitet.

Norges forskningsråd (NFR): Pr februar er aktiviteten 14,5 millioner kroner. Det er på nivå med samme tid i 2016, men 4,2 millioner kroner lavere enn budsjettert. De største avvikene er ved IBM og K2 og skyldes noe forsinket oppstart på noen stillinger samt noen tekniske forhold. Begge instituttene forventer aktivitet som planlagt for året sett under ett.

EU-prosjekter: Aktiviteten pr februar er 1,6 millioner kroner. Det er på samme nivå som i fjor, men om lag 0,4 millioner lavere enn budsjett. Den største delen av EU-aktivitet er knyttet til K2 og instituttet melder at de forventer aktivitet som budsjettert året sett under ett.

Annen bidragsaktivitet: Pr februar er 10,6 millioner kroner. Det er vesentlig lavere enn både i fjor (-7,6 millioner kroner) og enn budsjettert (6,3 millioner kroner). Hovedårsaken er en større utstyrsinvestering (4,6 millioner kroner) som ble gjort på slutten av fjoråret. Utstyret er kommet i hus, men er ikke ferdig testet. Derfor er ikke regningen betalt pr februar. Dette er regnskapsteknisk og vil rettes opp iløpet av de nærmeste månedene.

Tabell 5: Annen bidragsaktivitet pr februar 2017 (tall i 1 000 NOK)

Kilde	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik	Årsbudsjett
Statlige	3 913	3 632	-281	23 586
Organisasjoner	-1 216	139	1 355	-7 164
Gaveforsterkning	1 121	546	-574	8 543
Gaver	9 454	2 724	-6 730	58 809
Næringsliv/privat	760	453	-307	5 328
Stiftelser	2 434	2 385	-49	15 393
Annet	464	737	273	3 205
Totalsum	***16 929***	***10 617***	***-6 313***	***107 700***

Overføringer BOA: Innbetalte, ikke brukte BOA-midler er ved utgangen av februar 111,2 millioner kroner. Ved avslutning av regnskapet, hadde vi forskuttert 15, 6 millioner kroner knyttet til NFR-aktiviteten. Det er ikke ønskelig å forskuttere store beløp på bidragsprosjekter og instituttene har fokus på dette i sin dialog med NFR.

Tabell 7: Overføringer BOA pr februar 2017 (tall i 1 000 NOK)

Finansieringskilde		Overføring
Oppdragsaktivitet		7 602
NFR - bidragsaktivitet		-15 646
EU - bidragsaktivitet		7 985
Annen bidragsak	*Statlige*	*14 433*
	Organisasjoner	*1 215*
	Gaver	*52 927*
	Gaveforsterkning	*18 261*
	Næringsliv/privat	*6 671*
	Stiftelser	*6 233*
	Annet	*11 497*
Totalt Annen bidragsaktivitet		111 237
Totalsum		**111 179**

Vurdering av årsresultat 2017

Fra 2016 hadde fakultetet med seg en positiv overføring på 15,0 millioner kroner, hvorav 29,3 millioner kroner var positive overføringer på øremerkede prosjekter mens det ble overført et underskudd på annuum på 14,3 millioner kroner.

Vurderingene ved starten av 2017 er at det forventes en tilsvarende overføring til 2018, men at det pr nå er usikkert hvordan fordelingen blir mellom øremerkede tiltak og annuum.

Når det gjelder den eksterne aktiviteten opprettholdes målet som satt i budsjettet på en aktivitet på 235 millioner kroner.

Overføring av eksterne midler til 2018, forventes å bli i størrelsesorden 100 millioner kroner.

Midler overført fra Innovest - fakultet 19

Ved starten av året hadde fakultetet 10,9 millioner kroner igjen av midlene som ble overført fra Innovest. Dette fordeler seg på rundt 60 tildelinger til enkeltforskere og varierer i størrelse. I 2016 ble det brukt ca 1,7 millioner av disse midlene.

Det forventes å bruke noe av midlene i år, men pr nå er det vanskelig å anslå hvor mye.

Tabell 8: Midler overført fra Innovest pr februar 2017

I/K	Hittil i år - budsjett	Hittil i år - regnskap	Hittil i år - avvik	Årsbudsjett
Kostn.	1 025	81	945	7 705
Overf.	-10 905	-10 905	0	-7 705
Resultat	**-9 880**	**-10 824**	**945**	**0**

13. mars 2017 Ørjan Hauge og Beathe Bjørneberg

Vedlegg 2 - Fakultetsstyresak 29.03.2017

Eksternt finansiert aktivitet (BOA)

Den eksternt finansierte forskningsaktiviteten vår varierer naturlig fra år til år i takt med alle de eksternt finansierte prosjektene som utgjør fakultetets samlede bidrags- og oppdragsfinansierte aktivitet (BOA). De siste årene har vi hatt noe vekst og da særlig i NFR-finansierte prosjekt. I 2016 var den eksternt finansierte aktiviteten 247 millioner kroner og det var vel 177 årsverk ansatt.

Hovedtall og utvikling

Fra 2011 - 2016 har den eksternt finansierte aktiviteten vokst med omlag 50%. Noe av variasjonen fra år til år skyldes eksternt finansierte utstyrskjøp, hovedsakelig fra NFR og gaver fra private, særlig Bergens forskningsstiftelse.

Våre tre sentre for fremragende forskning (SFF) står for en god del av veksten i NFR-aktiviteten de siste årene. I 2016 utgjør de tre SFF'ene (NORMENT, CCBIO og CISMAC) nær en 1/5 av aktiviteten.

Tabell 1 Utvikling eksternt finansiert aktivitet 2011 - 2016

Finansieringskilde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. Oppdragsaktivitet	3 495	9 506	8 830	7 185	4 951	4 599
2. NFR - bidragsaktivitet	67 068	85 394	65 405	81 452	103 717	111 478
3. EU - bidragsaktivitet	9 006	9 708	9 012	22 425	13 918	12 547
4. Annen bidragsaktivitet	87 388	137 372	131 057	115 277	134 570	118 537
Totalsum	**166 957**	**241 980**	**214 303**	**226 339**	**257 156**	**247 161**

Et annet særtrekk ved vår eksternt finansiert aktivitet, er at vi har betydelig aktivitet som ikke gjenspeiles i vår økonomiske rapportering, men som vi står ansvarlig for. Dette er midler som UiB mottar og viderefordeler til andre forskningsinstitusjoner både i Norge og utlandet. Mye av denne aktiviteten ligger ved Senter for internasjonal helse ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS). Slike midler kalles gjennomstrømmingsmidler og i den siste femårsperioden har det vært en femdobling av midler fra NFR som sendes videre fra vårt fakultet.

Tabell 2 Gjennomstrømningsmidler 2011 - 2016

Gjennomstrømning	2011	2012	2013	2014	2015	2016
NFR	11 159	7 150	3 528	11 822	44 860	67 675
Statlige etater	-	193	4 187	5 000	4 293	3 238
Annet Utland	-	-	-	-	-	360
Totalsum	**11 159**	**7 343**	**7 716**	**16 823**	**49 152**	**71 274**

Fakultetet har et ansvar også for disse midlene, og det kan være krevende å følge opp gjennomstrømmingsmidlene hos våre forskningspartnere, særlig i land i sør.

Av den eksternt finansierte aktiviteten, utgjør lønn halvparten i 2016.

Interne kostnader vil si bruk av kjernefasiliteter, dekningsbidrag, leiested og andre interne kostnadsføringer som prosjektene dekker direkte.

Figur 1 Hvordan ble de den eksterne aktiviteten brukt i 2016

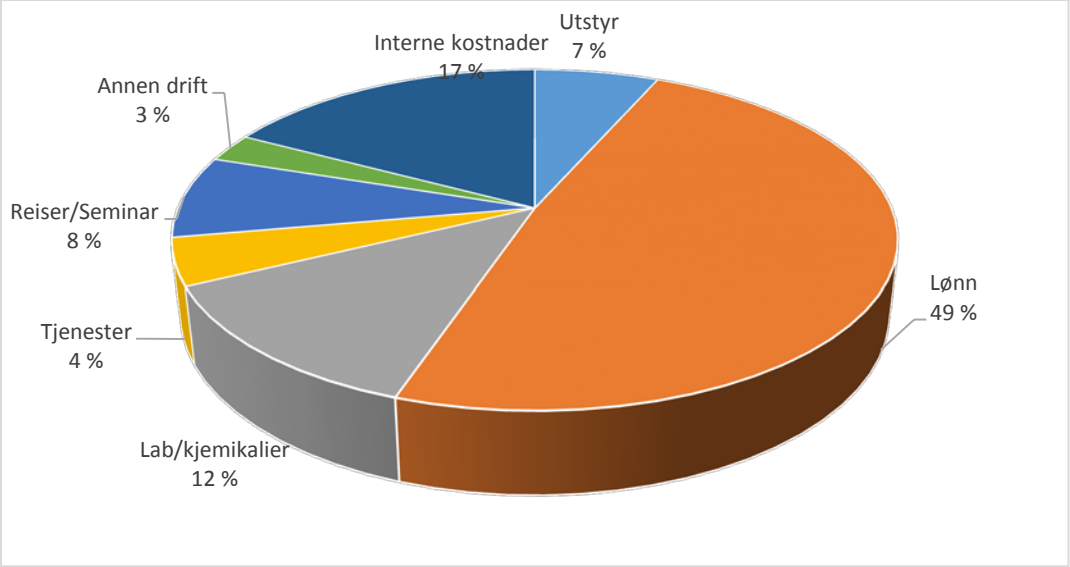

Ansatte i eksterne prosjekter

Ved utgangen av 2016 var det 177 årsverk som ble lønnet direkte av eksterne midler. Disse er fordelt på stillingsgrupper som vist nedenfor. Utviklingen har vist en jevn vekst de siste årene. Antall årsverk har økt med 22 (14%) siden 2009. Fra 2015 til 2016 er det en liten nedgang.

Når det gjelder arbeidsinnsats i våre eksternt finansierte prosjekt skjer dette på 3 måter:

- lønnes direkte fra prosjektene
- frikjøpes fra grunnbevilgningen
- ansatte som finansieres av grunnbevilgningen jobber på prosjektet.

Figur 2 Eksternt finansierte årsverk i 2016

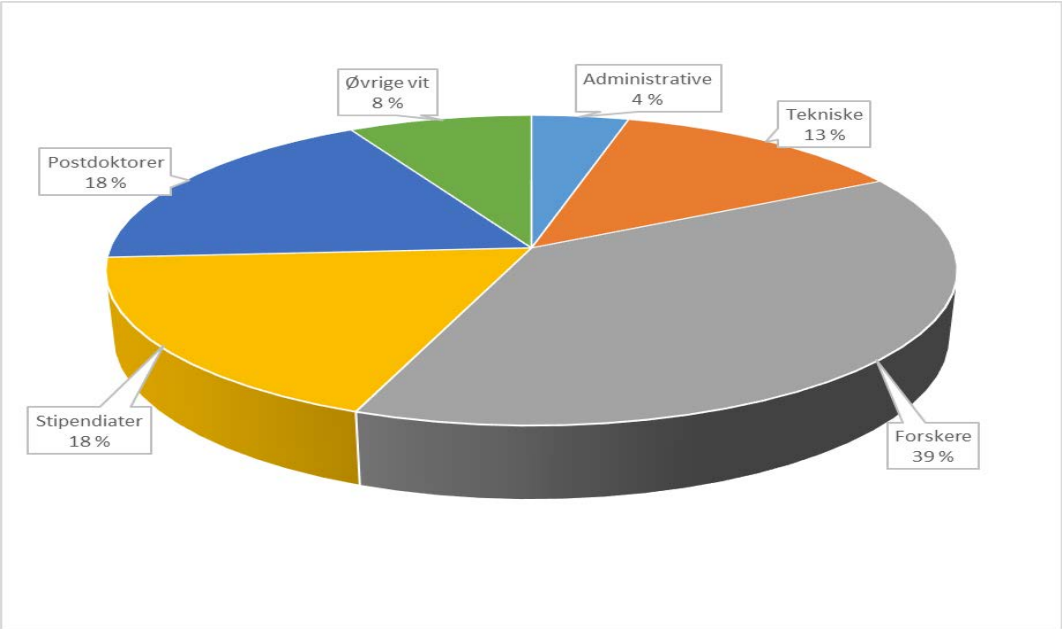

Når vi ser på antall årsverk i perioden 2009 til 2016 har veksten vært i antall forskere mens de andre stillingsgruppene har vist mindre endringer, se figur under.

Figur 3 Eksternt finansierte årsverk 2009 – 2016

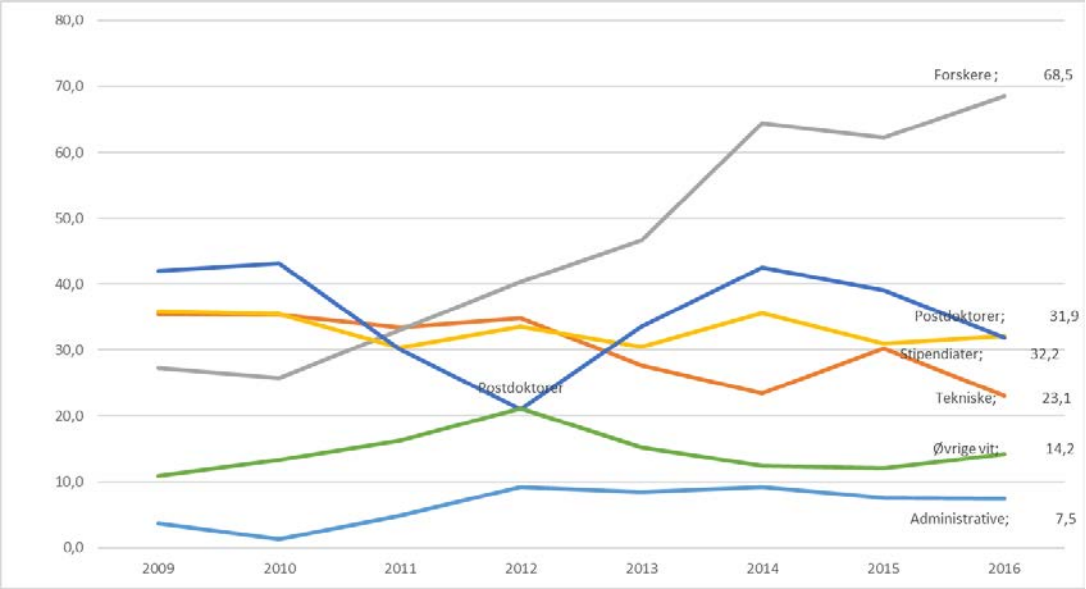

Hvem er de største bidragsyterne

Våre tre største bidragsytere som er NFR, Kreftforeningen og gaver fra Mohn og Bergens forskningsstiftelse, står for 57% av vår samlede eksternt finansierte aktivitet i 2016.

Tabell 3 De 10 største bidragsyterne 2016

Bidragsyter	2016	2 015
Norges forskningsråd	112	101
Kreftforeningen	30	29
Mohn	17	35
Universitet/forskningsinstitusjoner	14	12
Helseforetak	13	16
EU	12	14
Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen	11	16
Fond og legater	10	5
NORAD	5	2
Fond til etter-/videreutdanning av Fysioterapeuter	4	4
NIFES	2	3
Andre	17	20
Samlet aktivitet	247	257

I tillegg til gaver fra private kan det også søkes gaveforsterkningsmidler når gaven er over 3 millioner kroner. Gaveforsterkningsmidlene tildeles UiB og skal gå til langsiktig forskning. Midlene kommer fra NFR og framkommer som NFR-finansiering i tabellen over.

Aktivitet 2016 fordelt på prosjektledere

Prosjektene våre varierer i størrelse og kompleksitet fra små enkeltstående reisebevilgninger til SFF'er med komplekse strukturer og varighet i 10 år. I 2016 var 222 av totalt 450 av våre vitenskapelig ansatte (unntatt rekrutteringsstillinger og eksternt finansierte) registrert som prosjektledere.

De 10 forskerne med størst aktivitet i 2016, bidro med til sammen 73,8 millioner kroner (30%) og 68 av våre forskere hadde ekstern aktivitet på mer enn 1,0 millioner kroner.

Tabell 4 De 10 forskerne med størst aktivitet i 2016

Prosjektleder	2014	2015	2016
Akslen, Lars A.	15 823 640	15 632 316	16 909 513
Saraste, Jaakko	204 666	16 947	9 063 380
Bjerkvig, Rolf	5 416 468	8 943 867	7 540 982
Gjertsen, Bjørn Tore	4 725 495	13 285 990	6 698 322
Sommerfelt, Halvor	4 349 451	4 558 992	6 533 640
Martinez, Aurora	3 888 082	2 038 003	6 071 817
Husebø, Bettina	4 961 716	6 378 222	5 735 635
Haavik, Jan	5 674 681	6 283 070	5 357 707
Njølstad, Pål Rasmus	14 418 347	8 122 498	5 189 145
Steen, Vidar Martin	3 892 196	7 332 224	4 733 997

Utstyr finansiert av eksterne midler

I 2016 var eksternt finansierte investeringer 16,3 millioner kroner. En vesentlig del av dette (11 millioner kroner) var knyttet til investeringer i NOR-OPENSCREEN (2 millioner kroner) og NALMIN (9 millioner kroner). Begge utstyrene er finansiert av NFR og kom til fakultetet via Universitetet i Oslo.

Helse Bergen har også bidratt med 1,9 millioner kroner til utstyr knyttet til CCBIO.

Det resterende er mindre utstyr fordelt på mange prosjekter.

Sammenheng mellom grunnbevilgning og eksternfinansiering

Vår økonomi er avhengig at vi har et stabilt, høyt nivå på ekstern finansiert aktivitet for å kunne opprettholde ønskelig forskningsinfrastruktur og støttefunksjoner. Grunnbevilgningen er derfor avhengig av bidrag fra de eksterne prosjektene for å kunne opprettholde god infrastruktur og støtte til forskningen. De ekstern forskningsprosjektene bidrar med dekningsbidrag, betaling for bruk av infrastruktur som kjernefasiliteter og leiested og frikjøp av ansatte.

Tabellen nedenfor viser at dekningsbidraget ikke dekker alle reelle kostnader som fakultetet har knyttet til eksternfinansiering. Det vil si at vi i sum prioriterer å bidra med egne midler fra grunnbevilgningen for å gjennomføre den eksternt finansierte forskningen. For instituttene er ikke dette så tydelig fordi de får tilskudd til å dekke kostnader vedrørende nulldekningsbidragsstillinger på vel 15 millioner kroner.

Tabell 5 Netto dekningsbidrag fra ekstern finansiert aktivitet i 2016

Netto dekningsbidrag	2016
Dekningsbidrag fra eksterne prosjekter	28,2
Fellesbidrag	22,4
Husleie	11,2
Bidrag til grunnbevilgning	-5,4

Prosjektene betaler en andel for å bruke kjernefasilitetene og annen forskningsinfrastruktur (leiested). Disse midlene går i hovedsak til å dekke løpende drift av enhetene, samt nødvendige reinvesteringer, og er avgjørende for å opprettholde en konkurransedyktig forskningsinfrastruktur.

Det frikjøpes også ansatte til arbeid på eksternt finansierte prosjekter som i 2016 utgjorde 7,5 millioner kroner.

21. mars 2017 Ørjan Hauge, Beathe Bjørneberg